

კონკრეტული_ტემატიკის მასშტაბი

ქვირფასო მეგობრები, გენატრებათ აფხაზეთი?! მე უკვე სიჭრადაც ვერ ვხედავ ზღვასა და წელელდის მთებს, ფორთობელისა და მანდარინის ნარინჯში ჩაფლულ სოფლებს, მაგნოლიის ხეივანს სოხუმში, ახალი ათონის ხელოვნურ ტბაზე მოსრიალე გედებს, ჩანჩქერს ზემოთ, ოდნავ მარჯვნივ გადაბრივილ ქვის ვეება ჯვარს, ივერიის მთას სიმონ კანანელის გამოქვაბულითა და კარსტული მღვიმეებით, ძველი გაგრის ბუღვარს, ბიჭვინთის ტარიის გლუვ კედლებსა და საფეხურებს, აღარ მესმის ხალიანი აფხაზური-სარა ბარა ბზიეს ბოიტ-ერთმანეთისთვის ნათქვამი დღამაზი სიტყვები. მინდა გითხრათ, რომ მე არა მარტო აფხაზეთი, აფხაზუბიც მენატრება და სწორედ ამ მონატრებად ჩამოავალეთ ეს წერილი. მინდა აფხაზური ლიტერატურის კლასიკოსი ბაგრატ შინკუბა გავიხსენო.

სოხუმის პედაგოგიური ინსტიტუტი. შესანიშნავად იცოდა აფხაზური, ქართული, რუსული, ადიღეული და უბაზური ენები. დასხ, ის არამარტო პოეტი და პროზაიკოსი, არამედ ისტორიკოსი და ლინგვისტიც გახლდათ. აფხაზეთის ისტორიის საკელევად მას ერთხანს თბილისშიც უცხოვრია. აქედან მოდის მისი ერთი უცნაური მოგონებაც... ჩვენი არაოფიციალური საუბრისას, ბატონი ბაგრატი უცემა გაიხსნა. გამიკვირდა კიდეც ამ, ერთი შეხედვით, გოროზი ძლიერი კაცის სიყარულზე ალაპარაკება სიყარულზე საუბარი კი ისეთი რამეა, უცემ გაახლოებს ადამიანთან, რადგან შენს პირად განცდებს გადასცემ სხვეს. თავდაპირველად ბატონმა ბაგრატმა კონტაქტინგ გამსახურდია გაიხსნა, თუ რა დიდი ამაგი ჰქონდა მას აფხაზხალხზე, როგორ აქცია მან საქვეწოდები აფხაზი ხალხის გამორჩევა ული თვისებები, ტრადიცია, ქულტურა... შემდეგ გაიხსნა დიდი გა-

აფხ.

6060 ქუთათევ

შელებივით / ლამაზ გოგონებს
ღიმილით ვჰვერავ / და მე მა-
ჩერებს, როგორც ჯებირი, //მა-
თი ამაყი, კეთილი მზერა.//

ამ უცნაური ამბის მოყოლისას
კიდევ ერთი ლექსი გამახსენდა, ბაგ-
რატ შინკუბას გრიგოლ აბაშიძის
მიერ თარგმნილი პატარა ლექსი:

„ღამის ნათელი შარაგზას მის-
ლევს, //ველ-მინდვრებს შუქი
ანათებს მქრთალი, //მთვარემ
მოისხა ღრუბლების რიდე/ და
მოგვარიდა დარცხვენით თვა-
ლი.// დაბერე, ქარო, ეს რიდე
შავი/ ამხალე, თორემ მარტო
ვით გაეძლო! / მინდა სიტ-
ყვები, ვით ოქროს ხევაი, //მთ-
ვართვა მთვარეს-ჩემს ციურ
სასძლოს.//

ჩემს შემეცნებაში ბაგრატ
შინკუბა ისევ ლირიკოს პოეტად
დარჩა, მიუხედავად მისი შესანიშ-
ნავი პროზაული ქმნილებებისა. რა-
კი პროზაულ ქმნილებებზე ჩამო-
ვარდა საუბარი, არ შეიძლება არ
შევეხო, პირადად ჩემთვის ძალიან

აზეთის მონა ლაპა, პოეტი.

გესძოდეთ ჩვენია. ეს ფრაზა სა
მუდამოდ ჩარჩა ჩემს მექსინებააში
როცა აფხაზებთან ომის შემდეგ
ბაგრატ შინკუბას ადგილ-სამყოფებ
ლი მოვკითხე, მოსკოვში ცხოვე
რობსო, მითხრეს. მართალ
გითხრათ, ძალიან შემებრალა მწერ
რალი, რომელიც მთელი სიცოცხლ
აფხაზური კულტურის სათა
ვეებთან აღდა.

იმავე „უკანასკნელ უბისში“ ერთ
საინტერესო აღიღუურ ზღაპარსა
გვიამბობს რომანის მთავარი გმირი
- ზაურეგან ზოლაგი: „ოდესლადა
ერთი კაცი ცხოვრობდა, ყველა ენა
იციდა: კურდღლისა და ჭიანჭვე
ლისა, ერთხელ ტყეში მიდიოდ
და უნგბურად ჭიანჭველას დააბიჯდა
გაბრაზებულმა ჭიანჭველამ შესმახა
„-ესი არის ეს უკეთური, რო
მიდის და ძირს არ იხედება
ეს რომ გაიგონა კაცმა, ჭია
ანჭველა ხელის გულზე და
ისვა და გაოცებული ათვალი
ერებდა. - ეს რ
დიდი თავი გაქვს?
- ეს იმიტომ, ტვინი რომ შე

ტრება

ვინახო შიგ.
- ასეთი წვრილი წელი რა
ტომდა გაქვს?
- იმიტომ კი არ ვკხოვრობ

საც უხდა ვცეთ პატივოთ. ენა საკ-
რალური მნიშვნელობის ფენომენია
ყველა ერისთვის... მე გავიგე მისი,
მე იმიტომ არ ვლაპარაკობ ქარ-
თულად, თუმცა ვიცი ეს ენა, რომ
თქვენ არც კი ცდილობთ, შეითვი-
სოთ თქვენი მეზობლის ენა.

არ ვიცი, თქვენც გაგაგებინეთ,
თუ არა, მაგრამ ფაქტი ჯიუ-
ტია-სივარული და პატივისცემა
სიყვარულსა და პატივისცემას
ბაღებს. და რაკი კვლავ სიყვარულს
მიუგადით ბაგრატ შინკუბას
ლექსის ერთ მშენებირ თარგმან-
საც შემოგთავაზებო, ლექსის კი
„წყურვილი“ ჰქეითა: „აა, გაის-
მის მამლის ყივილი, //ცხენის
ფეხის ხმა მოედო შუკებს,
//გოგონა სარკმელს აღებს ღი-
მილით// და ძაღლს უწყრება
– „მურია, ნუ ყეფ.“ //აი,
მხედარი შედგა ჭიშკართან,
//ფიცხელი ცხენი ტორს
სცემს მიწაზე. //სარკმელში
გოგო ამოცისკარდა// და
ვაჟის ქურდულ მჩერას იტა-
ცებს. //დედა, დედიკო, ვი-
ღაც მგზავრია, //წყალს ამო-
ვიღებ, ალბათ სწყურია...//
შვილო, გავარდი, ღვინო მი-
ართვი, //ღვინის მირთმევა
აფხაზურია. //დედა, მხედა-
რი გარს უკლს ეხოს, //რო-
გორ უხდება ცხენის ჭენება,
//გაიმე, მამა რომ შემოესწონს,
//მაშინ რაღა ვენათ, რა ეშვე-
ლება! //არაფერია... მე შე-
ვახსენებ...// და მოიგონოს იქ-
ნებ თვითონაც, //როცა ჩვენს
სახლთან იდგა ასევე//
ხახაჯამშრალი და წყალს

ავტოზერის მონაცემბა

ବେଳେ ପାଞ୍ଚମାତ୍ରାଲ୍‌କାମୀ, କର୍ମକୁଟି.

ლაპტიონი და ქართულადც კი წა-
იკითხა ერთი ჩვენთვის კარგად
ცნობილი ლექსის სტროქონგბი
„გამარჯობა, აფხაზეთო შენი, /
ლურჯო ზღვაო, თეთრი სანატო-
რია...// მერე უცებ გიორგი ლეო-
ნიძესა და მის პოეზიას შეეხო და...
ერთი ფრაზა აღმოჩნდა: „როგორ
მიყვარდა?“ გავოცდი... ვინ გიყვარ-
დათ-მეტქი, ვკითხე რუსულდ
რადგან საუბარი რუსულ ენაზე წა-
რიძართა. ნესტან ლეონიძეო - მი-
პასუხა დაუუიქრებლად. მაშინ ასე-
თი კი არ ვიყავი, გამხდარი, აწო-
წილი და ცოტათი მოუხეშავიც
გახლდით. პირველად რომ დავი-
ნახე, მეგონა გული გამისქდებოდა
მისმა მომხიბლაობამ უცებ დამატ-
ევეა. ერთი ცოდვაც უნდა ვაღია-
რო, უწუმრად უკან დავვებოლით
როცა შემამჩნევდა, მხოლოდ მა-
შინ გამოველაპარაკებოდა ხოლმე
ვერ ვგედავდი სიტყვის თქმას
ბატონი გიორგი ხშირად გვეპა-
ტიუებოდა სადილად, იშვიათად
მაგრამ სახლშიც მიგვიწვევდა
ხოლმე. პოდა, (დიახ, ეს სიტყვე-
ისმარა ქართულად) ერთხელაც
ძალა მოვიკრიბე და ქალიშვილის
ხელი ვთხოვე. შეჩერდა... პაუზა
გაგრძელდა, თვალებში საოცარი
სითბო ჩაუდგა ამ კლდესავით კაცეს

საინტერესო რომანს „უკანასკნელ უბის“, რომელიც 1974 წელს გამოქვეყნდა და სამთიღო წელში უპავე ქართველადაც ითარგმნა. ის თარგმნა მშენიერმა ქართველმა ქალბატონმა თამარ ჩიჯვაძემ. რომანს ეპიგრაფად აქვს წამდგვარებული მეტად საინტერესო და ჩვენთვის დიდად ყურადსალები აფხაზური ანდაზა: „სამშობლოს დამკარგავი ყველაფერს კარგავს“. და მაინც... ვინ იყვნენ უბისები? უბისები მათ ჩერქეზებმა შეარქვეს, თავის თავს კი ისინი „თვაფხბბს“ ეძახდნენ. უბისები შავი ზღვის კავკასიონის სანაპიროზე მდინარეებს შეხესა და ხოსტას შორის სახლობდნენ. “კავკასიის ომის დასასრულს, როდესაც უბისების შეურიგებელ პოზიციას წააწყდა, მეფის მთავრობამ მათ ბელადებს ორი მკაცრი არჩევანი შესთავაზა: დაეტოვებინათ მთები და ჩრდილო-დასაკლეუთის დაბლობზე ან თურქეთში გადასახლებულიყვნენ. უბისების ბელადების არჩევანი შორსმჭვრეტელური არ აღმოჩნდა. 1864 წელს უბისები, თავისი ბელადების კალაკვალ, თურქეთში გადასახლდნენ. // როგორც ქარიშხალს გადარჩენილი, ქანცგაწვეტილი

კინასო შიგ.
- ასეთი წვრილი წელი რა
ტომდა გაქვს?
- იმიტომ კი არ ვცხოვრობ
რომ ვჭამო, იმიტომ ვჭამ, რო
ვიცხოვრო.
- რამდენის ჭამა შეგიძლია
ერთ წელიწადში?
- ერთ წელიწადს ხორბლია
ერთი მარცვალი მეყოფა.
- მაშ კარგი, ვნახოთ, გეყო
ფა თუ არა ერთ წელიწად
ხორბლის ერთი მარცვალი,
უთხრა კაცმა. ჩასვა ჭიანჭვე
ლა ყუთში და ხორბლის მარ
ცვალი ჩაუგდო შიგ.
გავიდა ერთი წელი, გაახსენ
და კაცს ჭიანჭველა, გახსნ
ყუთი და გაოცდა, ჭიანჭვე
ლას მხოლოდ ნახევარი მარ
ცვალი შეეჭამა.
- ნახევარ მარცვალზე მეტ
რატომ არ შეგიძამია?
- იქნებ იმ სულელ კაც
ტყუილუბრალოდ რომ გა
მომამწყვდია ღილეგში, ერთ
წლის კი არა, ორი წლის შემ
დეგ გავხსნებოდი. პოდა, მეტ
ყოველი შემთხვევისთვის შე
მოვინახე ეს მარცვა
ლი. -უთხრა ჭიანჭველამ.
ამბათ იმიტომ მასწავლის

ლება: // ართგულია... უ ე ე-
ვასსენებ... // და მოიგონოს იქ-
ნებ თვითონაც, // როცა ჩვენს
სახლთან იდგა ასევე //
ხახაგამშრალი და წყალს
ითხოვდა... // სატრუკიალო ლი-
რიკას მაინც სხვა ეშხია აქვს, სხვა
ეშხია აქვს მას აფხაზურ პოეზია-
შიც. აქ ჩანს კდევამოსილება, პა-
ტივისცემა, ტრადიციების ერთგუ-
ლება და ვნების დაუოკებელი
უნიც.

ბაგრატ შინკვებას პოეზიაში დი-
დი ადგილი უკავია პატრიოტულ
ლირიკასაც და ეს არც არის გა-
საკირი, რადგან პატარა ერის შეი-
ლი სიტყვას ეჭიდება, სიტყვას, რო-
მელიც მისთვის უფალია და არ
შეიძლება სხვა რამე იყოს... მინდა
გავიხსნო მისი რომანი ლექსად
„პლიდის სიმღერა“, რომელშიც ყვე-
ლაფერი ერთად არის შენივთებული
და წარმოსახული: სიბრძნეც, მა-
მულის სიყვარულიც, მეგობრობის
ძალაც და დიდი სიკეთეც. ეს პო-
ემაც დაწერისთანავე ითარგმნა ქარ-
თულად და ვისაც ჩემი არ ჯერათ,
შეგიძლიათ თვითონ განმარტოვდეთ
ამ რომანთან. 1967 წელს ბაგრატ
შინკვებას აფხაზეთის სახალხო პო-
ეტის სახელი მიენიჭა, ხოლო ზე-
მოთ დასახელებული რომნისთვის
მან აფხაზეთის სახალომწიფო, და-

ურინველები ვერ ახერხებენ ერთად ყოფნას, ასე დაიჭანტნენ უბისები ახლო აღმოსავლეთის სხვადასხვა ქვეყნაში.“ –მოგვითხრობს რომანის წინასიტყვაობაში ბაგრატ შინკუბა.

რა არის გადასახლება და გაყოფილი ტერიტორიები, ეს ქართველებზე უკეთ ვინ იცას?! გავისხენოთ ოუნდაც უერეიძნელოთ ამბავი, ოუნდაც ჰეროით, ოუნდაც ლაზეთი ან იგივე სოჭის შხარე... ამ უკანას ქნელზე დღეს, შეიძლება ითქვას, რომ არცერთი ქართველი აღარ სახლობს. პატარა ერებს ერთმანეთის უკეთ ესმით, დიდ ერებს კი მხოლოდ ტერიტორიებია აანტერესებთ საკუთარი მრავლობითობის გადასანაზღვებლად. თქვენ ვერც კი დაიჯერებთ, რა კარგად ესმოდა ეს ბაგრატ შინკუბას. როცა ჩვენ უბისებზე ვსაცავობდით, სწორედ ეს მითხრა მხცოვანბა აფხაზება, „თქვენ ყველაზე უკეთ უნდა

5

କ କ କ କ କ କ କ କ କ

მანის უედრაციულ რესულიკაში მიუნხენთან ახლოს აიმში ცხოვრობდა ქართველი რანტი ილია კუჭუხიძე, როცეც ცნობილია მინდია ლაშაულა სახელით. აღსანიშნავია, რომ დღერის ენციკლოპედია-საბალი ტომები შესულია ბიოგრაფიული ცნობები ილია კუჭუხიძის შესახებ. მას ეკუთვნის ალი თხზულებები საქართველოში. ისტორიის, ქრისტიანობის ული სულის, ცოტნე დადაცა-შესახებ. ასევე უამრავი ისტორიული მოთხრობა, მოგონებებისა, მხატვრული თხზულებები წერილები.

გრამ, სანამ ბატონი ილია მიუნში დაიდგებდა ბინას თავდაცელად იყო საქართველო. იგი წლის 18 ივნისს ხობში დაბულდა. მამა-ვასილ კუჭუხიძე თერძი იყო (ჩოხებს კვადა, დედა-ქრისტენ ქარდაგა). კუჭუხიძას ილია თავის ჩანაწერი მალიან ტკმილად იხსენებს წერს:

ამი არის ჩემი საყვარელი სამრევლო და ხობისწყალი თერგია-რო ღრიალებდა, ტკბილ მეტად იყო საქართველო. იგი 1925 წლს ჩააბარა თბილისის ულწიფი უნივერსიტეტის მნიშვნელებების ფაკულტეტი არალელურად სწავლობდა სოურუ-ეკონომიკურზე, იურიდიკან განხრით. იურისტობა ძალი-ნდოდა, მაგრამ მაღლე მიხვდა მისი მოწოდება ქართველი ფილოგია და ქართველი ერის ისტორია იყო. სტუდენტობის პერიოდი ილიას ბათუმში მოუხდა ჩასაბაც წელმოკლე, ღარიბ, ს ბიჭს, რომელსაც მუდმივი არ გააჩნდა ბუხუნაიშვილების ლმა ოჯახმა შეიკედლა და ინივით მიიღო: სწორედ იქ გა- ს სიმონ ჩიქოვანი, რომლის ხის მეზობელიც კი იყო ხანს და მან მოაწყო ლეგიონარული მოკარნახედ. კვდაპრელეული ცნობამდებადა. ურიდიულ სულტეტზე სწავლისას პროფესიონალი ლურსაბ ანდრონიკაშვილი რამდენჯერმე ჩაჭრა საგან-ა უთხრა: „შენ ხარ ჩემი ბატონი შენგან იურისტი არ გამორჩევა გზა ემიერ...“ და მართა გამოდგა, ეძია ილიამ ეს „გზა და მიაგნო კიდეც, ეს ქართული ფილოლოგია და ული ერის ისტორია.

რეკომენდაციით 1931 წელს გამოუქვეწებია პიესა „თებერვალი სოფლად“, რომელიც დაუძგამ კიდეც. 1941 წლის ივნისში დაიწყო მეორე მსოფლიო ომი და ილია ჯარში გაიწვიეს. იგი მოხვდა „ბათ“-ს ნაწილში (რომელიც ასე იშიფრებოდა „ბატონ აეროდრომები მოსლუჟებანია“). იქიდან თბილისის სამხედრო ბანაკში მოხვდა. ფრონტზე იყო შიმშილი, ამას საზარელი ზამთარიც ემატებოდა. მართალია, პლაკატებით იყო აჭრელებული კველაფერი წარწერით:—„კველაფერი ფრონტისათვის“, მაგრამ რეალურად ფრონტისათვის არც არაფერი იყო. წარმოიდგინეთ, რომ ასეულს, სადაც ილია იყო მხოლოდ ათი თოვთი პქნიდა. 1942 წლის 15 მაისს გერმანელებმა თოვების გაუსროლად ათასობით ტყვე ჩაიგდეს ხელში, მათ შორის ილიაც. ილია იხსენებს: „დავყავდით გადარაზულ ვაგონებით ხან სად, ხან სად. სტალინმა განაცხადა: მე ტყვე არა მყავს და ვინც ტყვედ ჩავარდა სამშობლოს მტერიაო... ტყვეთა ბანაკში აუტანელი მდგომარეობა იყო. გაგვხადეს „ბატინკები“ და პოლანტური ხის ქრძები ჩაგვაცვეს. ღლაურად ათი ადამიანი კვდებოდა შიმშილისგან. „საბედნიეროდ ილიას პატრონად ქველი მიგრანტი ვლადიმირ ცხომელიძე მოევლინა, რომელმაც მოუარა, ჩააცვა და პოლონეთში რადომთან ახლოს სოფელ კრუჩინაში მდგომ ქართულ ლეგიონში წაიყვანა, სადაც ბიბლიოთეკის მუშავად მოეწყო. შემდეგ ბერლინიდან ჩამოვადა ქართული გაზეთის „საქართველოს“ მთავარი რედაქტორი გაიოზ მაღლაკელიძე, ილია თან წაიყვანა და დანიშნა რედაქციის მდივნად. გარდა გაზეთ საქართველოს მუშაობდა „ქართველი ერის“ რედაქციაში, რომლის მთავარი რედაქტორი იყო გიორგი მაღლალაშვილი, ხოლო ფაქტიური რედაქტორი-ვიქტორ ნოზაძე. ეს სწორედ ის ჟურნალი იყო, რომელთანაც თანამშრომლობდა მაშინდელი მთელი ელიტა: გრიგოლ რობაქიძე, აკაგი პაპავა, ტიტე მარგელაშვილი და სხვები. საბჭოთა არმია ბერლინს უახლოვდებოდა, მთელი ემიგრაცია ზალცბურგში გადასახლდა. ილაცი თან გაპვა მათ. ომი რომ დამთავრდა ბინა ზემო ბავარიის სოფელ რუპოლდინგში დაიღო, სადაც ლუქმა-პურისთვის გლეხთან მუშაობდა და მასთან ერთად ჭრიდა ხეს და ამზადებდა შემას. შემდეგ მიუნხენში ჩავიდა, სადაც უპვე ბედმა გაულიმა, აკაგი პაპავას რეკომენდაციით მუშაობა ამერიკელების მიერ დაარსებულ რადიო „თავისუფლებაში“ ქართულ რედაქციაში მდივნის თანანდებობაზე დაიწყო.

ცინცაძეს. პირველად ქართული რედაქტორია შემდეგი პირებისაგან შედეგადოდა: რაჟდენ არსენიძე, დავით ურატაძე და ილია კუჭუხიძე. ეს სამი პირი ქართული რედაქციის ფუძემდებელია. შემდეგ შეუერთდენ; ნიკო იმნაიშვილი, კარლ ინასარიძე, ვანიკო ინწერიძემთლი, შალვა კალანდაძე და ა.შ.

ეს სწორებ ის რედაქცია იყო
რომელთაც ხმა აიძაღლეს და ბეჭედი
რი კეთილი საქმე გააკეთეს
საუბრობდნენ ისეთ ოქმებზე, რომ
მელტეც საქართველოში ფიქრიც კა
აკრძალული იყო. ქართულ სულ
ზე, ქართულ დარსებებზე, ტრადი
ციებზე და ქართველ გმირებზე. რა
დიო „თავისუფლებამ“ ძალიან გევა
რი გააკეთა ჯერ მხოლოდ იმით
ტომ, რომ ყოველი მისი თანამშრო
მელი თავგამოდებით იცავდა სა
ქართველოს სუვერენიტეტს, არა
მხოლოდ ფიზიკური ძალებით, არა
მედ სიტყვით და რაც მთავარი
გონიერებით, განათლებით.

1984 წლის ნოემბერში იღია კუ
ჭუჭიძე პენსიაზე გავიდა. ზუსტად
ამ დროს შეცვალა კარლო ინასარი
რამე ჯანრი კაშიამ და მთავარ
რედაქტორი გახდა. ამის მიუხედა
ვად იღია კუჭუჭიძე მაინც აეკ
ოებდა გადაცემებს იღია ჭავჭავ
ვაძის, არჩილ ჯორჯაძის და სხვა
თა შესახებ, რაც ბატ. ჯანრი კა
შიას ინციდატივა იყო.

ერთხელ ბატ. ილიას საავადმყოფოში ათი თვის განმავლობაში მოუწია ყოფნა. ილია იხსენებს „ერთხელ ჩემს ოთახში შემოვიდო რედაქციის თანამშრომელი ნოდადა გუგულაშვილი, ხელში რაღაც ეჭირა გამოჩეული. ეს იყო მისი მეუღლის მომზადებული ლობიო და ხაჭაპური. არასოდეს არ დამაკიტყდება თუ როგორ დავეწავლი ლობიოს და ხაჭაპურს. მთავარ ექიმი შემოვიდა და ვთხოვე გაუსინჯა—ასეთი გერმრიელი რამ ჯერ არ მიჰქამიაო,—ეს არის, ბატონი ექიმი, ქართული საჭმელი მეტქი.

საქართველოში ილიას მეუღლელი ნატო სოლილაშვილი დარჩა. მისი გან შეეძინა ორი ბავშვი—ნოდარ და მზია. ბატ. ილიამ მისი შემდეგ არაფერი იცოდა მათ შესახებ რვჯახთან დაკავშირებაში დიდ წელილი შეიტანა რეზო თაბუკაშვილმა.

ილია კუჭუხიძე 1992 წელს და წლისა მიუნენბში გარდაიცვალა მისი მოუხედავად, რომ ბატონი

თვის იცოდა თუ რა მდგომა-
რეობა იყო თავის სამშობლოში და
ყოველთვის ანაღვლებდა საქართვე-
ლოში მიმდინარე მოვლენები. თავ-
გადაკლული ქომაგი იყო ქართუ-
ლი კულტურის, ტრადიციებისა და
სარწმუნოების, რისი შენარჩუნებაც
საქმაოდ ძნელი იქნებოდა. იდეა-
ფიქსად პქნებდა ქცეული სიტყვები:
„საქართველო უპირველეს ყოვლი-
სა“ და ყველგან და ყოველთვის
ცდილობდა მისი ქმედებები რამით
მაინც გამოსდგომიდა ქართულ სა-
ზოგადოებას. არ შემიძლია არ შე-
მოგთავაზოთ ილიას მიწერილი წე-
რილი გურამ შარაძისადმი, სადაც
ნათლად ჩანს მისი დამოკი-
დებულება ქვეყანაში მიმდინარე
პროცესებზე: „მართლაც რომ ბედ-
ნიერი ბრძანდებით ბატონი გურამ,
რომ არ გიხდებათ ცხოვრება და
მოღვაწეობა „კაენის აღზევების“
ხანაში. ეზლა მაღლობა ღმერთს,
ნისლი გადაიწმინდა მთელს საბჭო-
ეთში და კერძოდ საქართველოში. პ
ქრის ახალი სიო... ცა გაცისკროვ-
ნდა და ღმერთმა ნუ ჰქანას მისი
დათალება... ხალხმა შეგინი ამო-
ისუნოქა. ბედნიერი ბრძანდებით,
რომ დღეს თავისუფლად შეგიძლი-
ათ იაზროვნოთ, არავითარი
მბრძანებელი არ განსაზღვრავს
თქვენს აზროვნებას.“

ერთხელ ბატ. რაუდინ არსებიძემ
ილიას მისწერა: „როცა კუჭუხიძეს
ვექილიკებოდა, მე არ მავიწყდებოდა
მინდია ლაშაურის ლიტერატურუ-
ლი დამსახურება; მისი ღირსება
და დამსახურება საპატიო ადგილს
დაიჰქორ ქართულ მწერლობაში.“

და მართლაც განა ბუნებრივი არ
იქნება ასე, რომ მოხდეს? მით უმე-
ტეს რომ როგორც ღირსეული ქარ-
თველი ილია კუჭუხიძე ამის ღირსი
ნამდილოვან არის.

ეს მასალა მოვაბოვეთ ქ-ნ ლა-
ლი და ბატ. გოჩა კუჭუხიძეების |
ბიბლიოთეკიდან, რომელიც ინახავს |
ილია კუჭუხიძის ხელნაწერებს, |
პირად წერილებს, საგაზეთო სტა-|
ტიებს და სხვა საარქივო მასა-|
ლას. სამწუხაროდ, მის კიდევ ორ |
შვილიშვილს, გელა და მამუკა |
ენუქიძეებს, ვერ შევხვდით. გერმა-|
ნიიდან ბატ. ილიას არქივების ჩა-|
მოტანაზე დვაწლი გასწიოს გურამ |
შარაძემ და გახტანგ გურგენიძემ. |
ეს მასალები ინახება ქართული |
ემიგრაციის მუზეუმში და საქარ-|

მასალა მოგვაწოდა
ლევან ლვიტვიძია.

ხობის მუნიციპალიტეტის აღმინისტრაციულ ერთეულები საბავშვო ბაღის რეაბილიტაცია მიმღინარება

პატარა ფოთი

ხობის მუნიციპალიტეტის პატარა ფოთის აღმინისტრაციულ ერთეულში საბავშვო ბაღის რეაბილიტაცია დასრულდა. პროექტი, რომლის სახელშეკრულებო ღირებულებაც 15235.10 ლარს შეადგინს, „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით“ განხორციელდა.

საბავშვო ბაღში მოწესრიგდა სელი წერტილები, სამზარეულო და პროდუქტის შესანახი ოთახი.

ზემო ქვალონი

ზემო ქვალონის აღმინისტრაციულ ერთეულში საბავშვო ბაღის სრული რეაბილიტაცია დასრულდა.

პროექტი „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით“ და ადგილობრივი ბიუჯეტის დაფინანსებით განხორციელდა.

ბაღის რეაბილიტაციაზე 49521 ლარამდე დაიხარჯა.

სამუშაოზე დასაქმდა ადგილობრივი მოსახლეობა.

თორსა-დღვაბა

ხობის მუნიციპალიტეტის თორსა-დღვაბის აღმინისტრაციულ ერთეულში

„სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით“ საბავშვო ბაღის რეაბილიტაცია მიმღინარება. პროექტის, რომლის სახელშეკრულებო ღირებულებაც 24 571 ლარია, შპს „ლუკა 2005“ ახორციელებს.

დღეს მდგომარეობით ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაოების 70 პროცენტი შესრულებულია ახალი სასწავლო წლიდან საბავშვო ბაღის აღსაზრდელები სწავლას კეთილმოწყობილ ბაღში გააგრძელებენ.

ახალსოფლები

ხობის მუნიციპალიტეტის ახალსოფლის აღმინისტრაციულ ერთეულში საბავშვო ბაღის რეაბილიტაცია მიმღინარება.

პროექტის სახელშეკრულებო ღირებულებაც 15451 ლარს შეადგინს.

სამუშაოზე დასაქმებულია ადგილობრივი მოსახლეობა.

„სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით“ 2019 წელს, ხობის მუნიციპალიტეტის 21 აღმინისტრაციულ ერთეულში, მოსახლეობის მიერ შერჩეული, 784 ათასი ლარის ღირებულების 60 პროექტი განხორციელდება.

საბავშვო ბაღებში მიმღინარე და დასრულებული სამუშაოები ხობის მუნიციპალიტეტის მერმა გოჩა ქაჯაიამ, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად დაათვალიერება.

ხამისკური

ხობის მუნიციპალიტეტის ხამისკურის

აღმინისტრაციულ ერთეულში საბავშვო

ბაღის რეაბილიტაცია მიმღინარება. ინფრასტრუქტურული პროექტი, რომლის სახელშეკრულებო ღირებულებაც 15509 ლარს შეადგენს, „სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით“ ხორციელდება.

სამუშაოებლი სამუშაოზე და საქმებულია ადგილობრივი მოსახლეობა.

„სოფლის მხარდაჭერის პროგრამით“ 2019 წელს, ხობის მუნიციპალიტეტის 21 აღმინისტრაციულ ერთეულში, მოსახლეობის მიერ შერჩეული, 784 ათასი ლარის ღირებულების 60 პროექტი განხორციელდება.

საბავშვო ბაღებში მიმღინარე და დასრულებული სამუშაოები ხობის მუნიციპალიტეტის მერმა გოჩა ქაჯაიამ, ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან ერთად დაათვალიერება.

პატარა ფოთი

ზემო ქვალონი

თორსა-დღვაბა

ახალსოფლი

ხამისკური

ჰექატიტების გავრცელების საწინააღმდეგო ჩვენს ქვეყანაში, მის ყველა მუნიციპალიტეტში სახელმწიფო პროგრამების ფარგლებში მიმღინარეობს ღონისძიებები, რომლებიც უზრუნველყოფს ს და C ჰექატიტების ერთეულ შემთხვევებამდე შემცირებას და აღმოფხვრას. ს და C ჰექატიტის წინააღმდეგ აცრების ეროვნული კალენდრის შესაბამისად ტარდება ს და C ჰექატიტის ვაქცინით აცრები, ხოლო ს და C ჰექატიტის აღმოფხვრისთვის უგევე მეორე წელია სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში სრულდად უფასოდ ტარდება მოსახლეობის ს კრინინგისტესტირება და შემდგომ გამოვლენილი ავადმყოფობის მკურნალობა.

რა არის ჰექატიტი?

ჰექატიტი წაშავს ღვიძლის ანთებას. მისი გამოწვევა შეუძლია სხვადასხვა ვირუსს, ბაქტერიას, ზოგიერთ მედიკამენტს, ტოქსინს, ალკოჰოლის ჭარბ მოხმარებას და სხვას, თუმცა ჰექატიტის ერთ-ერთ ყველაზე ხშირ მიზეზს A, B და C ჰექატიტის ვირუსები წარმოადგენს.

როგორ გადაეცემა B და C ჰექატიტის ვირუსები?

ს და C ჰექატიტის ვირუსები აღმინისტრაციულ ხვდება ამ ვირუსებით ინიციატებული სისხლის და ორგანიზმის სხვა ბიოლოგიური სითხეების მეშვეობით ს შეიძლება მოხდეს დაბინძურებული ს უფასოდ სახვადასხვა სამედიცინო ინსტრუქტების გამოყენებით გამოყენებული ავადმყოფების გამოყენებით განვითარდება.

ვირუსებით ინფიცირებულ დედიდან ბავშვები და სექსობრივი გზით. სექსობრივი გზით ს და C ჰექატიტის ვირუსის გადაცემის რისკი ბევრად აღემატება C ჰექატიტის ვირუსის რისკს. ამ ინფექციათა გადაცემა შეიძლება მოხდეს ასევე საერთო საპარასის, ფრჩხილის, მაკრატლის ან კბილის ჯაგრისი. გამოყენებითაც.

რა განსხვავებაა A, B და C ჰექატიტის ვირუსების შორის?

-A, B და C ჰექატიტი წარმოადგენს სამ სხვადასხვა დაავადებებს. რომელსაც 3 სხადასხვა ვირუსი იწვევს, მიუხედავად იმისა, რომ მათ შეიძლება მსგავსი სიმპტომები ახასიათდეს, მათი გამომწვევი ვირუსები სხვადასხვაგვარად გადაცემა და ამ დაავადებათა მიმღინარეობაც ერთმანეთისგან მნიშვნელოვნად განსხვავდება.

-A, B და C ჰექატიტი წარმოადგენს ვირუსების შორის?

-A, B და C ჰექატიტი წარმოადგენს ვირუსების შორის ინფექციას, ანუ ვირუსის ორგანიზმში მუდმივად დარჩენას და პრაქტიკულად ყველა შემთხვევაში შოველგვარი მკურნალობა.

დღეისღღებით ეროვნიკული C ჰექატიტის მიმღინარეობა მიმღინარეობს თანამედროვე და აპრობილებული ანტივირუსული პრეპარატით. დღეს მიმღინარე C ჰექატიტის პილოტური პროგრამის ფარგლებში გამოვლენლი თოორული ავადმყოფების მკურნალობა სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში უტარდება სრულდად უფასოდ.

როგორ ავითალოთ თავიდან B და C ჰექატიტი?

-სამწუხაროდ C ჰექატიტის ვაქცინა კერ არ არსებობს და ამ ვირუსისგან

თავდაცვის ძირითად საშუალებად რჩება ერთვერადი ან სათანადოდ გასტერილებით ინსტრუმენტების გამოყენებას, ცხოვრების ჯანსაღი წესების დაცვა, რაც შეეხება B ჰექატიტის, არსებობს B ჰექატიტის საწინააღმდეგო უსაფრთხო და ეფექტური ვაქცინა, რომელიც სამჯერად კეთდება.

ქრონიკული B და C ჰექატიტი დავავადებებია, რომელთა დროსაც შეიძლება მოხდეს ღვიძლის სერიოზული დაზიანები იტარებენ სისხლის ლაბორატორიულ გამოკვლევებს. ზოგჯერ B და C ჰექატიტის ახასიათებს საერთო სისუსტე, სიმძიმის შეგრძება მარჯვენა ფერდების მიდამოში, სახსრების ტივილი, გამონაყარი კანზე და სხვა.

დღეისღღებით ეროვნიკული C ჰექატიტის მკურნალობა მიმღინარეობს თანამედროვე და აპრობილებული ანტივირუსული პრეპარატით. დღეს მიმღინარე C ჰელევის პილოტური პროგრამის ფარგლებში გამოვლენლი თოორული ავადმყოფების მკურნალობა სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, რომელიც გრძელდება წელსაც, გამოვლენილი პაციენტების მკურნალობა სრულდად უფასოა სახელმწიფო პროგრამის ფარგლებში, ამიტომ მივმართავთ თხოვნით ჩვენს მოსახლეობას, ისარგებლონ ადგილების დაწესებულებებს.

დიდი მნიშვნელობა აქვს დაავადების ადრეულ გამოვლენას, დროულ მკურნალობას. ჩვენი მუნიციპალიტეტის სამედიცინო დაწესებულებებში 2018 წელს დაწყებული C ჰექატიტზე მოსახლეობის სკრინინგული კვლევები, რომელიც გრძელდება წელსაც, გამოვლე

